

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA
NACIONALNI URED ZA KATOLIČKE ŠKOLE

**ODGOJNO-OBRAZOVNI PROJEKT
KATOLIČKE OSNOVNE ŠKOLE U VIROVITICI**

Prosinac 2015.

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. POVIJEST ŠKOLE.....	5
3. ŠKOLA DANAS.....	5
4. IDENTITET ŠKOLE.....	6
5. ODGOJNO-OBRAZOVNA ZAJEDNICA.....	7
5.1. Odgojni ambijent.....	8
5.2. Učitelj/Nastavnik.....	9
5.2.1. Nenastavno osoblje.....	10
5.2.2. Trajna formacija.....	10
5.2.2.1. Stručna formacija.....	11
5.2.2.2. Duhovna formacija.....	11
5.2.3. Odnos učitelj/nastavnik – učenik.....	12
5.2.3.1. Dodatni i dopunski rad s učenicima.....	12
5.2.3.2. Individualni razgovori s učenicima.....	13
5.2.3.3. Natjecanja.....	13
5.2.3.4. Molitva.....	13
5.2.4. Odnos učitelj/nastavnik – roditelji.....	14
5.2.4.1. Individualni razgovori s učiteljima.....	14
5.2.4.2. Roditeljski sastanci.....	14
5.2.5. Odnos među učiteljima/nastavnicima.....	15
5.2.6. Učitelj/nastavnik vjeronauka.....	15
5.2.7. Duhovnik škole.....	16
5.3. Obitelj – prva i trajna odgojna zajednica.....	16
5.3.1. Odnos škola – obitelj.....	16
5.3.1.1. Predavanja/tribine.....	17
5.3.1.2. Radionice za roditelje i obitelji.....	17
5.3.1.3. Zajednička misna slavlja.....	17
5.4. Učenik u središtu odgoja.....	18

6. NAŠA PEDAGOGIJA.....	18
6.1. Odgojno-obrazovne ponude.....	19
6.1.1. Produženi boravak.....	19
6.1.2. Vjerske aktivnosti.....	22
6.1.3. Kulturne aktivnosti.....	22
6.1.4. Sportsko-rekreativne aktivnosti.....	23
6.2. Preventivni rad s učenicima.....	23
6.2.1. Trajna prisutnost.....	24
6.3. Odgojni autoritet i pravila.....	24
6.3.1. Kućni red.....	24
6.3.2. Odgojna pravila.....	24
6.3.3. Ponašanje u prometu.....	25
6.3.4. Bonton škole.....	25
6.4. Oporavak i osnaživanje.....	25
6.4.1. Pedagoške mjere.....	26
6.5. Vrednovanje.....	26
6.5.1. Izvještaji na polugodištu i na kraju školske godine.....	27
6.5.2. Ankete o učiteljima i stručnoj službi.....	27
6.6. Suradnja s drugim školama.....	27
6.6.1. Susreti katoličkih osnovnih i srednjih škola na biskupijskoj razini.....	28
6.6.2. Susreti katoličkih škola na državnoj razini.....	28
7. Literatura.....	29

1. UVOD

Katolička škola je institucija koja u središtu svoga djelovanja ima čovjeka kao cjelovitu osobu. Svaka osoba, u svojim materijalnim i duhovnim potrebama u srcu je Isusova učenja – zato je razvoj iste cilj katoličke škole.

U svome poslanju, povjerenom joj od Isusa Krista, Crkva pronalazi razlog za osnivanje i djelovanje katoličkih škola. Cilj poslanja je dovesti čovjeka do njegova ljudskog i kršćanskog savršenstva te zrelosti u vjeri. Upravo na tome temelji se odgojno-obrazovni projekt koji treba imati i provoditi svaka katolička škola, a u kojemu se skladno stapaju vjera, kultura i život. Osnovno obilježje projekta je sinteza vjere i kulture, znanja i mudrosti te potraga za istinom. Projekt usmjerava prema poruci spasenja, tako da svjetlo vjere obasjava spoznaje o svijetu, životu i čovjeku, koje učenici postupno stječu.

Kongregacija za katolički odgoj izdala je odredbe i smjernice prema kojima posebnu pozornost treba posvetiti općim kriterijima koji moraju usklađivati kulturalne, didaktičke, društvene, građanske i političke odabire. Ti odabiri moraju uvijek biti vjerni Evanđelju koje naviješta Crkva. Stoga je temelj odgojno-obrazovnog projekta sam Isus Krist, misliti i djelovati po Evanđelju, prihvaćajući blaženstva za normu života. Upravo zbog toga u katoličkoj školi evanđeoski principi postaju norme odgoja, nutarnji pokretač i konačno odredište samog odgojno-obrazovnog projekta, a on postaje uvjerljiv samo ako ga ostvaruju osobe koje su motivirane, svjedoci živoga susreta s Kristom u kojem čovjek pronalazi pravo svjetlo života.

Takav projekt može se ostvariti samo zajedničkim naporom cijele odgojno-obrazovne zajednice. Zadaća svih koji sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu u školi je stvoriti miran i radu prilagođen ambijent gdje svatko izvršava vlastite dužnosti, znajući da može računati na razumijevanje i odgovornost svih i stvoriti ozračje iskrenog dijaloga koji olakšava međuljudske odnose.

2. POVIJEST ŠKOLE

Inicijativom požeškog biskupa, mons. dr. Antuna Škvorčevića, koji je u ovom povijesnom trenutku prepoznao potrebu kršćanskog duha u odgojno-obrazovnom sustavu, osnovana je Katolička osnovna škola u Virovitici.

Katolička osnovna škola u Virovitici osnovana je temeljem Odluke Požeške biskupije od 14. travnja 2015. i Rješenjem Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta o sukladnosti osnivačkog akta – Odluke sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi od 5. svibnja 2015. te Rješenjem Ministarstva za početak rada Katoličke osnovne škole u Virovitici od 22. srpnja 2015. Dana 7. rujna 2015. započela je s radom Katolička osnovna škola u Virovitici i primila prvu generaciju učenika.

Katolička osnovna škola u Virovitici smještena je u središtu grada, u neposrednoj blizini Županije, Kazališta Virovitica, gradskog parka, Palače Pejačević, franjevačkog samostana i crkve sv. Roka.

Zgrada naše škole izgrađena je 1950-ih godina, a u njoj su prije bile smještene Osnovna škola Vladimir Nazor, Srednja strukovna škola, Visoka škola za menadžment i turizam te Katolička Klasična gimnazija s pravom javnosti u Virovitici. Od rujna 2015. u ovoj zgradi s radom započinje Katolička osnovna škola u Virovitici. Za tu svrhu zgrada je primjereno uređena za redovito izvođenje nastave i drugih aktivnosti.

3. ŠKOLA DANAS

Kako će se u daljnjih sedam godina povećavati razredna odjeljenja, tako će se i zgrada škole preuređivati i nadograđivati. U svom punom kapacitetu osnovnoškolskog obrazovanja škola će imati 160 učenika. Za školsku godinu 2015./2016. u kojoj je upisana prva generacija učenika naše škole preuređeni su prostori u prizemlju u kojima su učionica za redovnu nastavu, učionica za produženi boravak, blagovaonica, uredi za upravu škole te sanitarne prostorije. Prostor naše škole nalazi se u prizemlju već spomenute zgrade na čijem se prvom katu nalazi Katolička klasična gimnazija s pravom javnosti u Virovitici. Zbornicu dijelimo s Katoličkom gimnazijom te na taj način rastemo u zajedništvu jedni s drugima.

U školu su upisani učenici većinom iz gradskog područja te malim dijelom iz

okolice grada Virovitice (Suhopolje, Lukač, Gradina), a učenici dolaze u školu pješice ili ih dovoze roditelji.

Najveći cilj i uspjeh je odgojiti vrijednu, poštenu i moralnu izgrađenu djecu pozitivnog i zdravog pogleda na svijet i život koji žive. Djeca koja promiču kulturu, njeguju zajedništvo i ljubav ljubeći Boga i svoje bližnje bit će sposobna pomoći potrebitima te im biti oslonac na njihovim životnim putevima. Razvijat će empatiju i biti u mogućnosti pomagati bližnjemu na primjeren način, a sve potaknuti onom unutarnjom snagom – ljubavlju kojom Bog besplatno daruje čovjeka. U središtu našeg rada je dijete kao slika Božja, ali i obitelj iz koje dolazi. Suradnički odnos s roditeljima uvelike potpomaže postizanje navedenih ciljeva.

4. IDENTITET ŠKOLE

Identitet katoličke škole jednak je identitetu Crkve iz koje proizlaze izvorne i autentične dimenzije katoličke škole koja se ustrojava kao crkveni subjekt i kao takva je mjesto autentičnog i specifičnoga pastoralnog djelovanja. Katolička škola je privilegirano mjesto kršćanskoga odgoja kao dio evanđeoskoga poslanja Crkve. Crkvenost katoličke škole stoga, nije neki vanjski dodatak, nego temelj, izvor i sadržaj njezinoga katoličkog identiteta kao odgojno-obrazovne ustanove. Sv. Ivan Pavao II. kaže da su katoličke škole istovremeno mjesta evangelizacije, cjelovitoga odgoja, inkulturacije i učenja o životnome dijalogu između mladih i različitih religija i društvenih okruženja.

Zahtjev za eklezijalnim, tj. katoličkim identitetom škole ne pretpostavlja zatvaranje pred svijetom, pred drugima i drugačijima, nego upravo suprotno, pretpostavlja još veće dijaloško otvaranje prema svijetu, drugima i drugačijima. Katolička škola, upravo kao crkvena škola, pretpostavlja sklad i jedinstvo vjere, kulture i života koji su vlastiti Crkvi kao takvoj koja je poslana svim narodima do konca vremena naviještati Radosnu vijest o Božjem kraljevstvu. Katolička škola može vršiti svoje odgojno-obrazovno poslanje kao odgojno-obrazovna ustanova koja odgaja i izgrađuje sklad i jedinstvo vjere, kulture i života učenika, samo kad je svjesna svoje duboke eklezijalne naravi. To je pretpostavka kršćanske zrelosti i odgovornosti u današnjem svijetu velikih izazova, brzih promjena i duboke krize.

Slijedom toga deklaracija II. Vatikanskog sabora *Gravissimum educationis* (O kršćanskom odgoju) daje odlučni zaokret u povijesti katoličke škole. To je prijelaz iz škole – institucije, u školu – zajednicu. Ova zajednička dimenzija Crkve i škole nije neka sociološka nego prije svega teološka kategorija jer ona ulazi u viziju Crkve kao Božjeg naroda. Škola obavlja pravu i izuzetnu pastoralnu službu jer obavlja kulturno posredništvo, vjerna Evandjelju i u isto vrijeme poštujući autonomiju i kompetenciju znanstvenoga istraživanja. Cjelokupna školska zajednica – s raznolikim ulogama, ali istim ciljevima – dobiva svojstva kršćanske zajednice, budući da je ona mjesto prožeto ljubavlju. Stoga su ključni elementi katoličke škole prije svega ambijent, prostor škole, zatim učitelji i ostali djelatnici, obitelj kao prva i trajna odgojna zajednica te učenik koji je u središtu odgojno-obrazovnog djelovanja. Deklaracija naglašava kako je poseban zadatak Crkve (osnivača) da u školskoj zajednici stvara ambijent koji će biti prožet duhom evanđeoske slobode. Škola pomaže učenicima da u izgradnji svoje osobnosti rastu u duhu novog stvorenja, koje su postali na krštenju.

U temeljima naše škole je pogled na stvarnost koji dolazi iz kršćanskog iskustva. Ono daje smisao i vrijednost svemu što postoji i što se događa. U svakodnevici koju predlaže škola, učenik duboko sjedinjuje pozitivno otvaranje prema stvarnosti.

5. ODGOJNO-OBRAZOVNA ZAJEDNICA

Kako bi katolička škola mogla ostvariti svoj identitet i svoje poslanje potrebna su dva uvjeta: prostor i osobe. Katolička škola se pod odgovornošću ravnatelja izgrađuje na odnosima povjerenja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog projekta, koji odgovorno sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu kao njegovi pravi protagonisti. To je zajednica u kojoj svi sudjeluju u odgoju i obrazovanju svojim darovima i sposobnostima na materijalnom, intelektualnom, osjećajnom, duhovnom ili nekom drugom području. Tako svaki pojedinac u svojoj različitosti doprinosi zajednici na svoj način. Ona je utemeljena na kršćanskom duhu koji ju pokreće iznutra i biva izvor njezina dinamizma. U isto vrijeme takva zajednica postaje potpora svojim najslabijim članovima i oslonac u rješavanju poteškoća, a roditeljima glavna pomoć u vršenju njihove odgojiteljske službe. Ravnatelj, učitelji/nastavnici, stručni suradnici, svećenici, redovnici, roditelji i drugi koji

svojim sudjelovanjem u odgojno-obrazovnoj zajednici preuzimaju odgovornost za cjelovit rast novih naraštaja, nisu tek školski namještenici nego vrše važno crkveno poslanje za koje im je potrebna formacija i stručna osposobljenost.

5.1. Odgojni ambijent

Od prvoga dana ulaska u katoličku školu, učenik treba steći dojam da se nalazi u sredini prožetoj evanđeoskim duhom ljubavi i slobode. Katolička škola mora odisati živu prisutnost Isusa Učitelja koji je jedini Učitelj i savršeni Čovjek, u kome sve ljudske vrednote nalaze svoju punu vrijednost. Evanđeoski duh treba se očitovati u kršćanskom stilu misli i života koji prožima svaki element odgojnog ambijenta. Zato je lik Raspetoga (križ) u toj sredini izuzetno važan jer On podsjeća sve na tu snažnu prisutnost Isusa Učitelja koji nam je dao najdivniju i najpotpuniju pouku.

U daljnjem stvaranju kršćanskoga stila prvi su odgovorni odgojitelji i ostalo osoblje škole kao osobe i kao zajednice. Kršćanski odgojni ambijent čine življene vrednote kroz Božju riječ, sakramente, ponašanje te vedra i prijateljska prisutnost praćena ljubaznom raspoloživošću. Iz takvog će svakidašnjeg svjedočenja učenici (a i roditelji) shvatiti kakva je posebnost ambijenta kojemu je povjereno njihovo odrastanje.

Takav ambijent postat će škola-kuća, obiteljski dom te će se učenici, uživajući u njemu, osjećati odgovornima za njihovu školu-kuću i samim time paziti na urednost i na vlasništvo. Briga za ambijent ulazi u ekološki odgoj koji je sve više potreban te u domenu društveno odgovornog ponašanja. Poticajnom atmosferom i estetskim uređenjem ambijenta boravak učenika u školi čini se ugodnijim i opuštenijim.

U organizaciji katoličke škole kao obiteljskog doma bit će od značajne pomoći svijest da je u njoj prisutna Marija, majka i učiteljica Crkve koja je pratila rast svoga Sina u mudrosti i milosti i koja je od početka pratila Crkvu u njezinom poslanju spasenja.

Uz školu (u sklopu škole) je smještena i crkva/kapela koja pridonosi odgojnim ciljevima škole jer je to obiteljsko i intimno mjesto susreta s Gospodinom koji nam govori "Evo ja sam s vama u sve dane" (Mt 28,20).

5.2. Učitelj/Nastavnik

Učitelji/nastavnici trebaju biti svjesni kako u najvećoj mjeri o njima ovisi koliko će katolička škola ostvariti svoje planove i inicijative. Pozvani su svjedočiti životom i naukom za jednog Učitelja. Služba učitelja/nastavnika nije samo posao nego je i apostolat koji je u naše vrijeme koristan i potreban, a ujedno predstavlja pravo služenje društvu. Iznad svega učenici u učitelju/nastavniku trebaju prepoznati autentične ljudske i kršćanske kvalitete.

Učitelj/nastavnik u katoličkoj školi treba nastojati biti jaka i hrabra osoba, jasnog kršćanskog identiteta. Toliko jasnog da se najprije može sam sebi izreći i svjedočiti, kako bi se mogao izreći i svjedočiti drugima. Treba imati jasne kršćanske životne koordinate, jasno svoje mjesto u svijetu, društvu, a ponajprije u školi. Spreman je prihvatiti druge i drugačije od sebe ne odričući se svog identiteta.

Crkveni zakonik i tradicija Crkve podrazumijevaju od učitelja/nastavnika katoličke škole ispravan nauk, tj. poznavanje i prihvaćanje temeljnih sadržaja kršćanske vjere, kako ih čuva i tumači Crkva. Očekuje svjedočanstvo kršćanskoga života i pedagošku osposobljenost, traži čestitost života, tj. takvu duhovnost i stil života koji je usuglašen s kršćanskom porukom i naukom Crkve. Potiče poznavanje označnica koje definiraju identitet katoličke škole te raspoloživost i sposobnost da vlastiti odgojno-obrazovni pristup učenicima usuglasi s odgojno-obrazovnim projektom škole.

Učitelj/nastavnik u katoličkoj školi pozvan je ne samo ponuditi nastavne i kulturne sadržaje i odgojne aktivnosti koje (svaka) škola mora ponuditi, nego sve te sadržaje treba nuditi polazeći od kršćanske filozofije odgoja, od kršćanske duhovnosti, tj. od kršćanske vizije osobe, života, stvarnosti.

Od samog uključivanja u život i rad katoličke škole učitelj se nalazi u prostoru čije je središte osoba Isusa Krista. Ona je princip usporedbe, uživljanja, primjer, ideal. Upravo odnos s Učiteljem Isusom Kristom treba određivati cjelokupno učiteljevo djelovanje. Prijateljstvo s Isusom koje živi u zajedništvu zajednice Crkve i u liturgijskom sakramentalnom životu, određuje tijek rasta i sazrijevanja katoličkog učitelja, njegov osobni ljudski profil ponajprije, a onda i onaj profesionalni. Duhovnost učitelja u katoličkoj školi tako sav njegov rad i djelovanje čini pravim oblikom apostolata. Duhovnost učitelja katoličke škole je živjeti, naviještati i svjedočiti Istinu. Katolički učitelj ne može biti

neutralan, što je vrlo pogubno za mlade ljude, nego zauzet za cjelovit, intelektualni, spoznajni, duhovni i moralni odgoj učenika.

Kako bi učitelj/nastavnik mogao zadovoljiti sve traženo od njega škola osigurava trajnu formaciju na svim područjima rada. Imena učitelja/nastavnika i stručnih suradnika nalaze se u Godišnjem planu i programu rada škole.

5.2.1. Nenastavno osoblje

Osim učitelja/nastavnika i stručnih suradnika u školi djeluju administrativno i pomoćno-tehničko osoblje koje nije u izravnom odgojno-obrazovnom procesu učenika, ali kao dio odgojno-obrazovne zajednice zauzimaju izuzetno važnu ulogu. Stoga će sve značajke učitelja/nastavnika biti od važnosti i za njih te će se i od njih to tražiti. Kao i učitelji/nastavnici i oni su obvezni trajno se usavršavati u vjerskom i odgojnom djelovanju u školi. Pozvani su radosno svjedočiti svoje životno poslanje te na svom radnom mjestu biti svjedoci vjere i odgojno djelovati na učenike. Učenici će tako učiti doživljavati odrasle kao osobe koje se brinu o njihovom dobru te će ih poštivati i slušati. Imena administrativnog i pomoćno-tehničkog osoblja nalaze se u Godišnjem planu i programu rada škole.

5.2.2. Trajna formacija

Svaki pojedini učitelj/nastavnik i svaki djelatnik katoličke škole svjestan onoga što se očekuje od njega brine za svoj daljnji rast u znanju i mudrosti jer zna da o njemu, u najvećoj mjeri, ovisi koliko će katolička škola ostvariti svoje planove i inicijative. Zato je važno daljnje usavršavanje u znanju, pedagogiji i duhovnosti.

Kao oni koji su neposredno odgovorni za ostvarenje odgojnih ciljeva učitelji trebaju:

- produbljivati vlastitu duhovnu i pedagošku formaciju u svjetlu Evanđelja,
- u formaciju učenika trebaju, s odgovornošću i u duhu služenja i ljubavi, uključiti vlastito kršćansko i ljudsko iskustvo,
- stalno osuvremenjivati vlastitu izobrazbu, da bi mogli shvatiti smisao socijalno-kulturoloških promjena s kojima se škola treba stalno kritički suočavati,
- s osobitostima vlastitoga ljudskog iskustva sudjelovati u zajedničkom radu istraživanja novih odgojnih putova i zajedničkih projekata,

- dati osobni doprinos i osobno svjedočanstvo i u izvanškolskim inicijativama

5.2.2.1. Stručna formacija

Učitelji Katoličke osnovne škole u Virovitici imaju stručne kompetencije propisane od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za svoja područja rada. U nižim razredima od prvog do četvrtog razreda su učiteljice razredne nastave te učiteljice predmetne nastave (vjeronauk, engleski j.).

Tijekom rada trebaju se usavršavati u socijalnim vještinama da bi mogli pravedno i kršćanski reagirati u odnosima između učenika, roditelja i same nastave, tj. prenošenja znanja učenicima. To se ostvaruje kroz Aktive razredne i predmetne nastave, Učiteljskog vijeća na školskoj razini, Stručnog županijskog vijeća kao i na usavršavanjima na razini države, a u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje te putem Webinara (predavanje koje prenosi putem interneta). Naravno da je sve to prožeto čitavo-životnim individualnim usavršavanjem i osobnim rastom u znanjima i vještinama.

5.2.2.2. Duhovna formacija

Katolička duhovnost učitelja/nastavnika, izvire iz njegove krsne stvarnosti i posebne službe koju je kao učitelj/nastavnik u katoličkoj školi (mandatom Crkve) pozvan vršiti. Njegova duhovnost je nužno povezana s njegovim znanjem i poslanjem. Upravo u vršenju svoje službe u katoličkoj školi učitelj/nastavnik zrije u svojoj osobnoj duhovnosti. Učitelj iz vjere crpi nadahnuće za svoje odgojno djelovanje. Za to je potrebna molitva i naročito liturgijski sakramentalni život, kao trajno svjež izvor snage i potpore. Potrebna je spremnost slijediti primjer Blažene Djevice Marije i svetaca sa sviješću da su oni kršćansku pedagogiju živjeli i svjedočili prije nego li je uobličena u sustave.

Duhovna formacija učitelja/nastavnika u katoličkoj školi zahtjeva ne samo napor voditelja škole, nego i cijele kršćanske zajednice, u prvom redu mjesne Crkve, ali i suradnju i udruživanje katoličkih škola.

Uz redovito pohađanje nedjeljnih i blagdanskih misa i prakticiranje sakramentalnog života u župnoj zajednici i škola ima ulogu brinuti o duhovnoj formaciji svojih djelatnika.

1. Zaziv Duha svetoga na početku školske godine – u zajedništvu s učiteljima i

djecom pod predsjedanjem osnivača, požeškog biskupa msgr. Antuna Škvorčevića

2. Duhovna obnova za djelatnike i roditelje u Došašću
3. Duhovna obnova za djelatnike i roditelje u Korizmi
4. Te Deum – školska godina zaključuje se zajedničkom sv. misom zahvalnicom koju predvodi požeški biskup

Djelatnici Katoličke osnovne škole u Virovitici također sudjeluju na različitim biskupijskim hodočašćima u Voćinu i Pleternici. Uz redovito navedeno Požeška biskupija organizira znanstvene tribine kako bi se pomoglo u formiranju jasnog katoličkog identiteta s obzirom na aktualna pitanja današnjeg društva.

5.2.3. Odnos učitelj/nastavnik – učenik

Rast učenika, na školskom putu moguć je samo uz prisutnost učitelja/nastavnika. Učitelj garantira precizno i trajno uporište na razini odnosa i osjećaja. On je znak i sredstvo (oruđe) zajedništva razreda i ostvarenog rada. On pomaže učeniku da nauči da dobrota, ljepota i istina odgovaraju najdubljim stremljenjima njegova srca i u tom odnosu učenik postaje svjesniji samoga sebe, doživljava se pozitivno i otkriva svoje talente. Zbog toga je u njegovim očima učitelj/nastavnik autoritet koji ga, uz roditelje, uči odrastati i biti najbolja verzija sebe.

Od izuzetne je važnosti i aktivno sudjelovanje učitelja/nastavnika u liturgijskom i sakramentalnom životu škole gdje će svojim primjerom pokazati učenicima važnost sakramentalnog života za vjernika te će učenik iz konkretnog primjera uvidjeti da se u tome nalazi izvor i hrana za kršćanski život.

5.2.3.1. Dodatni i dopunski rad s učenicima

Dodatni rad potreban je za učenike većih sposobnosti u određenim područjima kako bi ih se što više motiviralo, zainteresiralo i aktiviralo u određenim predmetima za koje pokazuju afinitete, a istodobno ih se kroz dodatnu nastavu pripremalo za natjecanja iz tih predmeta.

Dopunski rad organiziran je za učenike koji imaju poteškoće pri savladavanju

gradiva u određenom trenutku tijekom nastavne godine i učenik ga polazi do otklanjanja poteškoće, a ne nužno do kraja nastavne godine. Razrednik je obvezan informirati roditelje o uključivanju njihove djece u dopunsku nastavu, kao i o prestanku potrebe pohađanja dopunske nastave. Dopunski rad uključuje i pojačani rad roditelja s učenikom kod kuće.

5.2.3.2. Individualni razgovori s učenikom

Individualni razgovor s učenikom važna je sastavnica odgojno-obrazovnog procesa u kojem se svakom pojedincu pristupa na direktan i blizak način. Mnogostruka je korist od takvog oblika rada i za učenika i za ostale sudionike odgoja i obrazovanja (bilo razrednog ili predmetnog učitelja, ravnatelja ili nekog od stručne službe). Nisu svi učenici spremni s lakoćom komunicirati pred svojim odjeljenjem, osim toga mnoge nejasnoće i poteškoće lakše su rješive na toj razini. Veća je pažnja, koncentracija i zainteresiranost učenika kad je prisutan direktan i konkretan način pristupa koji donosi velike pomake kod učenika i ostalih sudionika odgoja i obrazovanja. To je izvrsna prilika da se svakom pojedinom učeniku pokaže prava kršćanska ljubav, spremnost za pomoć te osjećaj prihvaćenosti i pripadnosti svojoj školi.

5.2.3.3. Natjecanja

Budući da je Katolička osnovna škola u Virovitici tek započela s radom učenicima naše škole natjecanja tek predstoje u nadolazećim godinama te će se u ista tek uključiti.

5.2.3.4. Molitva

U vjeri se ne može rasti bez molitve, bilo zajedničke ili osobne. U svakom radu molitvom tražimo Božji blagoslov i pomoć. Stoga u Katoličkoj osnovnoj školi u Virovitici svaki radni dan i nastava započinju i završavaju molitvom, kao i blagovanje u školskoj blagovaonici. Učitelji će potaknuti učenike i pružiti im primjer predvodeći molitvu Očenaša, Zdravo Marije i Slava Ocu, te zaključiti zazivom: Prijestolje Mudrosti – moli za nas! Ako je prigodno, može se i mijenjati molitva ili moliti na drugim jezicima. Dobrodošle su i molitve koje učenici rado mole u svojim s obitelji.

5.2.4. Odnos učitelj/nastavnik – roditelji

Učitelji/nastavnici imaju lijepo, ali i odgovorno zvanje pomagati roditeljima u njihovom poslanju. Ono zahtjeva posebne kvalitete duha i srca, brižnu pripravu i trajnu spremnost na obnovu i prilagođavanje.

Ono što opravdava i rasvjetljuje uključenost roditelja u odgojnu dimenziju jest činjenica da njihova prisutnost u školi nije izborna opcija, dodatno obogaćenje, nego je to konstitutivni element identiteta svake katoličke škole koji je potreban zbog kvalitetnog i učinkovitog odgoja. Roditelji su pozvani sudjelovati u životu škole ne samo zbog izravne odgojne odgovornosti koju imaju nego i zbog izvršavanja zajedničke odgovornosti u odgoju. Svakodnevni problemi mogu se rješavati brže i učinkovitije ako roditelji budu zaista uključeni. Roditelji koji povjeravaju svoju djecu u katoličke škole, partneri su s kojima se sklapa odgojni ugovor. Roditelji su važni zbog odgovornosti koja se tiče njih i upravo poznavajući svoje odgovornosti neće dovesti u pitanje odgovornost odgojitelja/učitelja (nastavnika). Svaki će na svojem polju odgovornosti doprinosti rastu i razvoju učenika. Zajedno i u suradnji.

5.2.4.1. Individualni razgovori s učiteljima

Individualni razgovori s učiteljima od velike su koristi za obje strane. To je prilika da se razjasne eventualne nejasnoće, pomogne u rješavanju nastalih poteškoća, ali i smjernice za daljnji rad i napredovanje njihova djeteta, sugestije kako unaprijediti međusobne odnose, međudnose s ostalim učenicima, drugim učiteljima i svim ostalim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa. Ti razgovori trebaju biti prožeti susretljivošću, tolerancijom, kršćanskim razumijevanjem i brigom za boljitak učenika i roditelja.

5.2.4.2. Roditeljski sastanci

Roditeljski sastanci su važna sastavnica života i rada škole. Ponajprije da bi roditelji bili upoznati s napredovanjem i ponašanjem njihove djece kao i odnosom prema svima u školi: obvezama, učenicima, učiteljima i ostalima. Na roditeljskim sastancima dobiju sve potrebne informacije važne za učenike i cjelokupno funkcioniranje škole. Potiče ih se na sudjelovanje u raznim aktivnostima, radionicama ili humanitarnim akcijama. Rado ih se

uključuje u školske projekte ili prezentaciju vlastitog zanimanja i svega onoga u čemu mogu pomoći školi i biti aktivni sudionici školskih zbivanja. To je prilika i da poslušaju korisna predavanja, dobiju uvid u suvremene tijekove odgoja i obrazovanja da im se pokuša pomoći sugestijama za najprimjerenije metode rada s vlastitom djecom. Na sastancima mogu dobiti odgovore i pojašnjenja eventualnih nedoumica, ali i da se aktivno uključe u odgojno obrazovni rad (npr. na satu razrednika) ukoliko posjeduju kompetencije koje tome mogu doprinijeti (roditelji liječnici, psiholozi, policajci).

5.2.5. Odnos među učiteljima/nastavnicima

Također je važan i odnos između učitelja/nastavnika i svih sudionika u odgoju jer on treba biti izričaj i svjedočanstvo kako profesionalne tako i duhovne zajednice, s ciljem kako osobnog rasta tako i odgoja učenika. Svi članovi trebaju se truditi da iznalaze plodnu sintezu između vjere i kulture, vjere i života, koju treba najprije živjeti da bi se mogla predložiti kao duhovni horizont poučavanja i odgojno-obrazovnog projekta katoličke škole.

5.2.6. Učitelj/nastavnik vjeronauka

Učitelj/nastavnik vjeronauka je ključna osoba i bitna sastavnica za postizanje ciljeva katoličke škole. Učinkovitost vjerske poduke uvelike ovisi o osobnom svjedočanstvu vjeroučitelja. To svjedočanstvo donosi sadržaj poduke u život. Zbog toga vjeroučitelji trebaju biti obdareni mnogim darovima, naravnim i nadnaravnim te su spremni svjedočiti iste. Trebaju prolaziti stalna kulturalna, profesionalna i pedagoška usavršavanja i biti spremni na iskren dijalog.

Učitelj vjere, kao Krist, mora biti učitelj pravoga značenja čovječnosti. To uključuje empatiju, obazrivost, razumijevanje, duhovnu mirnoću, razumno prosuđivanje, strpljenje u slušanju drugih i razboritost u načinu odgovaranja i, na kraju, dostupnost za osobne susrete i razgovore s učenicima.

Osim kroz nastavu vjeroučitelji promiču katolički identitet škole kroz:

- Uređenje školskog prostora u prigodna vremena
- Sudjelovanje u projektima Produženog boravka

- U radionicama i događajima škole
- U prigodnim programima vjerskog sadržaja
- U organiziranju priredbi za kraj polugodišta, Dan škole i kraj Školske godine
- Obilježavanje jakih crkvenih vremena

5.2.7. Duhovnik škole

Svaka katolička škola treba imati duhovnika, svećenika koji je član odgojno-obrazovne zajednice. Njegova je zadaća da u dogovoru s ravnateljem promiče programe duhovne izgradnje učenika, roditelja i djelatnika škole. Tu službu može vršiti i vjeroučitelj ako je svećenik. On će u predviđeno vrijeme biti na raspolaganju učenicima i učiteljima za razgovor i ispovijed. Tijekom školske godine organizirat će različite sadržaje duhovne tematike za učenike potičući ih na molitvu i pobožnost, radost i ljubav.

5.3. Obitelj – prva i trajna odgojna zajednica

U katoličkoj školi (U našoj školi) nezamjenjivu ulogu ima obitelj kao prvo i trajno mjesto odgoja učenika. Obitelj je prva škola onih društvenih kreposti koje su potrebne svakom društvu. U svakodnevnom obiteljskom životu u kojem su isprepleteni odnosi svih članova, učenik uči osnovne vrijednosti s kojima se može nositi. Dolazeći u školu, on u nju unosi i svoju obitelj i odnose u njima. Škola se – sa svojim oblicima rada, sadržajem i metodama koje su joj vlastite – uklapa u (započeti) odgojni hod u perspektivi kontinuiteta i zajedničke odgovornosti za dobrobit učenika. Unatoč očitim različitostima, u odlučnoj želji da si budu od uzajamne pomoći, obitelj i škola stalno preispituju svoje odgojne metode uzimajući u obzir dobrobit učenika u cijelosti njegovoga bića, bez izostavljanja sastavnog elementa njegove osobnosti.

Važno je naglasiti da su roditelji od Crkve pozvani povjeriti svoju djecu školi u kojoj je osiguran katolički odgoj jer je takva škola glavna pomoć roditeljima u vršenju odgojiteljske dužnosti.

5.3.1. Odnos škola – obitelj

Osim odgojne uključenosti roditelja u život škole, ono što školi daje dimenziju

obitelji je upravo ta obitelj iz koje učenik dolazi. Obiteljski duh razvijat će se u susretima koji nemaju izravnu odgojnu dimenziju ali na odgoju rade "iza kulisa". Škola će biti ta koja nudi roditeljima prostor i vrijeme za formalne i neformalne susrete, pomaže im u njihovim nastojanjima, nudi duhovno vodstvo i rast u duhovnosti te stalno doprinosi upoznavanju roditelja s novim metodama u odgoju i obrazovanju. Takvo sudjelovanje roditelja u školskom životu događa se prilikom susreta s učiteljima/nastavnicima koji trebaju imati i formativni i informativni karakter, kao i upoznavanje odgojnih, kulturnih i religioznih poduka škole.

5.3.1.1. Predavanja/tribine

Tijekom školske godine Škola organizira tribine. One su isključivo namijenjene roditeljima naših učenika. Teme tribina su aktualne, bliske odgoju i kršćanskim vrijednostima, a predavači su stručnjaci koji svoje stečeno znanje nastoje prenijeti i potkrijepiti svojim osobnim svjedočanstvom. Škola dva puta tijekom godine organizira takva predavanja/tribine.

5.3.1.2. Radionice za roditelje i obitelji

Škola organizira i predavanja i radionice za roditelje vezane uz poteškoće u razvoju, odgoju i intelektualnom usavršavanju njihove djece. Roditelji također sudjeluju i na školskim događanjima, na poseban način kada učenici pripremaju radionice za roditelje i širu javnost. Tijekom tih događanja roditelji su pozvani samoinicijativno se uključiti, pridonijeti boljoj i uspješnijoj zajedničkoj organizaciji i provedbi događanja, svojim znanjem, vještinama, fizičkom pomoći i sl.

5.3.1.3. Zajednička misna slavlja

U katoličkoj osnovnoj školi u Virovitici nema organiziranih zajedničkih misnih slavlja za roditelje. Roditelji su dužni kao aktivni vjernici sudjelovati na misnim slavljinama nedjeljom i blagdanom.

5.4. Učenik u središtu odgoja

Katolička škola odgaja svoje učenike za uspješno promicanje dobra zemaljske zajednice, a u isto vrijeme pripravlja ih za službu širenja Božjega kraljevstva da živeći uzornim apostolskim životom postanu spasonosni kvasac ljudskoga društva.

"Iako je poznato da odgoj zauzima mnogo veće područje od onoga što ga pokriva škola, ipak držimo da je škola najutjecajnije odgojna institucija. Ona je po svojoj naravi predodređena da čovjeka privodi zrelosti otvarajući mu vidike koji osmišljavaju život, a nipošto zatvaranje u reducirane programe znanstveno-tehničkog obrazovanja. Škola mora biti mjesto očovječenja s ispravnim poimanjem ljudske egzistencije, s provjerenom ljestvicom vrednota i globalnom vizijom čovjeka, njegove povijesti i povijesti svijeta."

Pravi odgoj teži cjelovitom oblikovanju osobe i usmjeren je prema njezinoj konačnoj svrsi i istodobno prema zajedničkom dobru društva. Zato učenike treba odgajati tako da mogu skladno razvijati svoje tjelesne, ćudoredne i umne darove, da steknu što savršeniji osjećaj odgovornosti i ispravnu upotrebu slobode te da se osposobe za djelatno sudjelovanje u društvenom životu. Ugled i vjerodostojnost odgoja stječe se dosljednošću vlastitog života, osobnim zauzimanjem i pravim izražavanjem ljubavi. Odgojitelj je svjedok istine i dobra. Veliki odgojni ideali će imati neznatan utjecaj ako ne budu utjelovljeni u nastavnoj praksi svakodnevnoga života. Između ostalog, odgojna metoda postiže uspjeh samo ako je primjerena osobi s kojom se radi. To znači da učitelj/nastavnik treba paziti na karakter, godine, način društvene interakcije, način suočavanja s događanjima i problemima, kognitivne sposobnosti i način učenja svakog učenika te na polaznu situaciju iz koje učenik dolazi (obiteljska situacija). Pažnja usmjerena na te aspekte određuje didaktičke i odgojne izbore koji odgovaraju intelektualnom, kognitivnom i društveno-osjećajnom razvoju karakterističnom za određenu dob naših učenika.

6. NAŠA PEDAGOGIJA

Naša pedagogija temelji se na cjelovitoj formaciji učenika jer su oni budućnost svake zemlje i nada Crkve kako je običavao govoriti sv. Ivan Pavao II. Ona je usmjerena prema svakom pojedinom učeniku, neponovljivom u bogatstvu vlastite osobe. Odgojno-obrazovni modeli naše škole u skladu su s vrijednostima Ustava Republike Hrvatske i

nadahnete su kršćanskom pedagogijom, čiji je temelj slika čovjeka stvorenog na sliku Božju, okrenutog nadnaravnom cilju u Kristu, od koga je spašen i pozvan da sudjeluje u Njegovom životu. Našim učenicima je Krist kao model i kriterij života. Odgoj se dakle sastoji u pomaganju učeniku da otkrije plan za koji ga je Bog stvorio te da u potpunosti ostvari taj plan, a time i sve svoje sposobnosti. Potrebno je solidno i uravnoteženo oblikovati osobu u njezinoj cjelovitosti. Cjelovitoj ljudskoj, duhovnoj, intelektualnoj i socijalnoj pripravi odgovara veća mogućnost zadovoljstva, sreće i uspjeha u životu. Skladan razvoj svih čovjekovih sposobnosti nazivamo cjelovita (integralna) ljudska formacija. Stoga se želimo brinuti o učenicima koji su nam povjereni tako da oni steknu skladan razvoj konstitutivnih elemenata osobe. „Tijelo, intelekt, volja, osjećaji, savjest, pamćenje, znanje, iskustvo, spoznaja i razumijevanje zajedno ulaze u definiciju cjelovitosti osobe te ako težište u odgoju stavimo samo na jedan od ovih elemenata dobit ćemo hipertrofiju. Na primjer, isključivi naglasak na odgoju intelektualnih sposobnosti odvest će u intelektualizam koji se lagano može pretvoriti u racionalizam. Svaku odgojno-obrazovnu hipertrofiju treba izbjegavati u korist odgoja cjelovite osobe.“ Ponajprije jamčeći učenicima integraciju u školu, pomažući im da nadiđu vlastite socijalno-ekonomsko-kulturne uvjetovanosti i nelagode uzrokovane različitošću njihovih sposobnosti. Pritom je važno da razum nadahnut svjetlom vjere u apsolutne i nadnaravne vrijednosti bude vođa volje. Cjelovita ljudska formacija u službi društva i Crkve, zalog je i izvor sigurnosti i osobnog zadovoljstva osobe.

6.1. Odgojno-obrazovne ponude

Takva se pedagogija ostvaruje kroz raznovrsne odgojno-obrazovne ponude vjerskih, kulturnih i sportskih aktivnosti.

6.1.1. Produženi boravak

Produženi boravak je obavezni organizirani oblik odgojno-obrazovnog rada namijenjen učenicima razredne nastave. Provodi se nakon nastave i ima svoje pedagoške, vjerske, socijalne, odgojne i zdravstvene vrijednosti. On učenicima osigurava kvalitetno zajedničko učenje, ponavljanje i utvrđivanje nastavnog gradiva te pisanje domaćih zadaća

uz pomoć stručnog učitelja, bavljenje tjelesno–zdravstvenim aktivnostima, sudjelovanjima u različitim vjerskim te kulturno–umjetničkim aktivnostima. Osim propisanog poučavanja, odgajamo razumijevanje, pamćenje, dječju maštu, osjećajnost, red, zadovoljstvo, prirodnost, poštenje. Formiramo karakter koji će biti gospodar volje u vršenju dobrih djela, koji će usmjeravati slobodu izbora k dobru, i to u svakodnevnom životu učenika. U produženom boravku nastoji se dati pažnja svakome učeniku, neponovljivom u bogatstvu vlastite osobe. Nastoji ih se osposobiti za vlastite izbore i za izražavanje vlastite originalnosti. Također, nastoji se potaknuti svijest društvene odgovornosti kao izričaj solidarnosti i kršćanskog svjedočenja. Uloga Katoličke osnovne škole u Virovitici kao drugog „doma“ pruža nebrojene mogućnosti razvijanja i otkrivanja interesa učenika koji ih uz metodu ljubavi povezane s Bogom razvijaju u cjelovite osobe korisne svojoj obitelji i zajednici. Nastoji se potaknuti duhovnost na način da se svaki učenik otvori osobnom odnosu ljubavi s Bogom, da Boga osjeti bliskim prijateljem i da taj odnos ljubavi postane temelj učenikova izbora i djelovanja. Produženi boravak u Katoličku osnovnu školu u Virovitici uveden je u školskoj 2015./2016. godini te su isti obvezni pohađati svi učenici. Stručni tim za rad u produženom boravku Katoličke osnovne škole u Virovitici čine učiteljica iz redovne nastave, učiteljica produženog boravka, vjeroučiteljica, učiteljica stranog jezika, te pedagoginja, a u iznimnim prilika ravnatelj u glazbenom dijelu. Slijedeći načela kurikularnog pristupa, a u skladu s načelima lokalnog i školskog kurikulumuma te kršćanske pedagogije, unutarnja organizacija nameće odgovornost u kreiranju godišnjeg, mjesečnog, tjednog i dnevnog rasporeda aktivnosti. Učiteljica produženog boravka kreator je svakodnevnog rada s učenicima, u skladu sa zakonitostima struke. Također, nužna je suradnja učitelja i roditelja, organizacija roditeljskih sastanaka te individualnih razgovora s roditeljima. Produženi boravak obvezatan je za učenike prvog i drugog razreda, a za učenike trećeg i četvrtog razreda preporuča se da ga pohađaju.

Produženi boravak započinje u 11:30 sati, a za učenike koji imaju duže nastavu, po završetku iste. Ovo su njegove sastavnice:

- 11:30 – 12:25 Prihvat učenika i učenički odmor od nastave
- 12:30 – 12:50 Objed učenika
- 12:50 – 13:00 Molitva i čitanje prigodnih biblijskih tekstova

- 13:00 –14:25 Odgojno – obrazovni rad, pisanje domaćih zadaća
- 14:25 – 14:40 Užina
- 14:45 - 16:00 Organizirano slobodno vrijeme (OSV)

Važno je napomenuti kako obavezni dio produženog boravka traje do 15,15 sati te nakon tog vremena roditelji mogu svoje dijete preuzeti iz škole. Ona djeca koja trebaju mogu ostati do 16,00 sati, a po potrebi do 16,30 sati uz prethodnu najavu učiteljici.

Organizirano slobodno vrijeme (OSV)

Cilj i zadatci organiziranog slobodnog vremena su zadovoljiti i poticati interese učenika, osposobiti učenika za samostalno učenje, razvijati sklonosti ka samostalnom i konstruktivnom radu, osvijestiti važnost cjeloživotnog učenja te sve to povezati i ostvariti u svjetlu vjere i vjerskih sadržaja primjerenih učeničkoj dobi. Slobodno ustrojeno vrijeme učenika sastavni je dio produženog boravka i ostvaruje se kroz četiri područja aktivnosti:

- *jezično-komunikacijske i kulturno-umjetničke aktivnosti*: slušanje, čitanje i pričanje slikopriča, priča, pjesama i igrokaza, enciklopedija. Postavljanje pitanja i pravilno odgovaranje na njih. Govorne i razgovorne vježbe, igre riječima. Scenske i dramske igre, lutkarske igre. Čitanje lektirnih naslova uključujući i njihovu obradu. Dječje stvaralaštvo, igre improvizacije i dramatizacije. Gledanje animiranih dječjih filmova, TV emisija te razgovaranje o njima. Upoznavanje narodnih i vjerskih običaja vezanih uz nadolazeće blagdane. Posjet kazalištu, muzeju i prigodnim izložbama, posjet gradskoj dječjoj knjižnici. Obilježavanje prigodnih blagdana i svetkovina. Priprema za javni nastup. Likovno izražavanje različitim likovnim tehnikama. Glazbeno izražavanje kroz pjevanje, slušanje i plesne strukture.

- *radno-tehničke aktivnosti*: odnose se na estetsko uređenje učionice i panoa (jesenski, zimski, proljetni, ljetni motivi te motivi nadolazećih blagdana). Ilustriranje poznatih tekstova, animiranih i dječjih filmova. Prikupljanje različitih plodova iz prirode. Praktični radovi (rad kroz različita godišnja doba prožet aktivnostima). Izrada prigodnih ukrasa, nakita, dekoracija (izrada se provodi putem radionica za blagdane). Modeliranje i izrada čestitki. Izrada kostima za javni nastup.

- *sportsko-rekreativne aktivnosti*: odnose se na osnovna biotičko-motorička znanja. Vježbe oblikovanja, svladavanje prepreka. Ponašanje i higijena za vrijeme i nakon ručka, u učionici, na školskom dvorištu i u parku. Igre na snijegu i natjecateljske igre (štafetne i momčadske). Sudjelovanje u sportskim igrama u mjestu. Poštivanje pravila igre te plesne strukture.

- *vjerski i prigodni sadržaji*: su u skladu sa zbivanjima u djetetovom okruženju te prate ciklus liturgijske godine. Za cilj imaju približiti katoličku vjeru spontano i sustavno kroz religijske sadržaje. Obilježavanje vjerskih blagdana i liturgijskih slavlja (Dani kruha, Svi Sveti, sv. Nikola, Božić, Uskrs, itd.) uz molitvu, čitanje biblijskih tekstova, pjevanje prigodnih pjesama, uvježbavanje igrokaza, pjesama, recitacija, itd. Upoznavanje učenika s važnošću pomaganja i poštivanja bližnjega. Razvijanje razumijevanja o temeljnim pitanjima ljudskog postojanja. Razvijanje ljubavi za prirodu i okoliš. Stvaranje osjećaja zahvalnosti Bogu za dar života. Upoznavanje učenika sa značenjem svetaca za naš život. Upoznavanje svetaca i blaženika iz hrvatskog naroda. Prepoznavanje važnosti obiteljskog zajedništva, kršćanske (župne) zajednice te potrebe međusobnog poštovanja i pomaganja. Izgrađivanje odnosa zahvalnosti i povjerenja prema Bogu i ljudima. Uočavanja važnosti molitve za naše pokojne. Iskazivanje radosti života različiti oblicima stvaralačkog izražavanja.

6.1.2 Vjerske aktivnosti:

Katolička osnovna škola prati liturgijsku i crkvenu godinu te u skladu s njom obilježava prigodne blagdane i svetce koji im omogućavaju da po njihovom primjeru izgrađuju svoj duhovni identitet.

6.1.3. Kulturne aktivnosti

Kulturnim aktivnostima naše škole nastojimo obilježiti dane u godini koji su važni kako za našu školu, tako i za grad u kojem živimo. Idu za formativnim znanjem koje osposobljava učenika za vlastite izbore i izražavanje vlastitog bogatstva.

To su:

- Rujan: početak nove školske godine i doček učenika prvog razreda

- Listopad: obilježavanje Dana kruha i zahvalnosti za plodove zemlje
- Studeni: obilježavanje svetkovine Svih svetih i Dušnog dana, Dana sjećanja na žrtvu Vukovara
- Prosinac: Došašće (priprema za Božić – svaki ponedjeljak paljenje adventske svijeće), sv. Nikola, sv. Lucija, Božić
- Veljača: Valentinovo, maskenbal
- Veljača/ožujak/travanj: Korizma, priprema z Uskrs – slavlje Uskrsa
- Svibanj: Majčin dan, Marijin mjesec
- Lipanj: Priredba za kraj nastavne godine

-

6.1.4. Sportsko-rekreativne aktivnosti:

Cilj škole je uključiti njezine učenike u razne sportsko rekreativne aktivnosti na razini škole ili grada. Ove aktivnosti provode kroz redovitu nastavu i produženi boravak s tendencijom aktivnog uključivanja u događanja u široj zajednici.

6.2. Preventivni rad s učenicima

Preventivni rad s učenicima provodi se kroz pozitivne vrijednosti škole koje promiču svi djelatnici svojim načinom života, svjedočenjem i ponašanjem. Aktivni sakramentalni život roditelja i djelatnika škole, odlazak na hodočašća i druge sadržaje vjerskog i kulturnog karaktera pomaže istima da svoju djecu/učenike formiraju te ih izgrađuju i odgajaju duhovno i intelektualno. U tome nam uvelike pomažu također i različite aktivnosti učenika koji tu koriste sve svoje talente i pridonose razvoju škole. U našoj školi postoji suradnja s različitim vanjskim suradnicima (policijom, školskom medicinom, vrtićem...) kojom doprinosimo razvoju učenika. Kroz različite radionice, individualne razgovore i suradnju svih djelatnika odgojno obrazovnog procesa, djecu od rane dobi osvješćujemo i usađujemo im moralne, etičke i duhovne vrijednosti kako bismo od njih napravili osviještene i samostalne pojedince koji svojom tolerancijom i empatijom pomažu drugima.

6.2.1. Trajna prisutnost

Prisutnost učitelja u školi započinje dnevnim dežurstvom u sedam sati i traje do kraja nastave, odnosno koliko to traži zadani trenutak (ostanak djece u školi). Učitelji su prisutni u učionicama, na hodniku škole, u blagovaonici i na raznim drugim mjestima gdje borave djeca. Stalna prisutnost umanjuje mogućnost neželjenog ponašanja učenika te oni samim time stvaraju navike prihvatljivog ponašanja u školi te drugim javnim ustanovama.

6.3. Odgojni autoritet i pravila

Važan aspekt, a ujedno i najosjetljiviji dio odgoja čini prava ravnoteža između slobode i discipline, što se ponekad čini da ugrožava jedno drugo. Ako se i u najmanjim dnevnim starima ne primjenjuju pravilni obrasci ponašanja, karakter učenika se neće moći ispravno formirati i bit će mu teško suočiti se s izazovima koji će doći u budućnosti. Kvalitetan odgoj podrazumijeva učenje korištenjem pravog značenja slobode te se zbog toga se iz odgoja ne može isključiti autoritativnost. To je plod iskustva i kompetentnosti, ali iznad svega zahtjeva prožimanje vlastitoga života i osobne uključenosti. Tek tada to postaje izraz prave ljubavi. Tek tada je odgojitelj svjedok prave istine i dobrote.

U odnosu s učiteljem učenik razumije vrijednost pravila koja treba poštivati. Pravila nisu usmjerena sama na sebe nego su postavljena kako bi na najbolji mogući način mogli dijeliti bogatstvo osobnog i zajedničkog života.

6.3.1. Kućni red

Kućni red u Katoličkoj osnovnoj školi u Virovitici propisan je Pravilnikom o kućnom redu, dok su Etičkim kodeksom propisana pravila ponašanja u školi i školskom okruženju neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti u školi.

6.3.2. Odgojna pravila

Odgojna pravila Katoličke osnovne škole u Virovitici proizlaze prvenstveno iz Evanđelja po kojemu se nastoji pristupiti učenicima i roditeljima. Učenike se odgaja učeći ih istinskim neprolaznim i kršćanskim vrijednostima te ih se potiče na promjenu neprihvatljivog ponašanja. Pri tome uvelike pomaže primjer i odnos učitelja, kao i vjerski

odgoj u školi.

6.3.3. Ponašanje u prometu

O ponašanju u prometu učenici se upoznaju kroz različite akcije tijekom školske godine koje Škola organizira u suradnji s MUP-om odnosno Policijskom postajom Virovitica. Jednako tako naši učenici sudjeluju i u prometnim radionicama koje organizira HAK. Za učenike prvog razreda organizira se šetnja gradom u pratnji prometnog policajca tijekom koje se i praktično upoznaju s prometnim pravilima te ih se u neposrednoj stvarnosti upućuje na opasnosti.

6.3.4. Bonton škole

U Katoličkoj osnovnoj školi u Virovitici pozdravlja se s „Hvaljen Isus i Marija!“ te se učenike uči pristojnom ponašanju i ophođenju s drugima. Razvija se svijest suživota s prirodom i potreba njezina očuvanja, pristojno se ponaša na zajedničkim okupljanjima u školi i izvan nje te se čuva unutar i vanjski prostor škole. U školskoj blagovaonici uči se pristojnom ponašanju kod stola, a u liturgijskim slavljenjima potiče ih se na aktivno i dostojanstveno sudjelovanje. Prema svim djelatnicima i učenicima škole odnosi se s jednakim poštovanjem i uvažavanjem.

6.4. Oporavak i osnaživanje

Odgojni i obrazovni rad treba biti prožet prilagodljivošću koja će omogućavati postupanje u konkretnim situacijama koje se događaju u razredu i svakom pojedinom učeniku. Samim time stručna služba organizira radionice i vježbe kojima želi potaknuti učenike na vrednovanje dobrih odnosa, poštivanja jedni drugih, razvoju socio-emocionalnih vještina, a sve to utemeljeno na evanđeoskoj poruci ljubavi.

Također je važno sve ovo uzeti u obzir kod određivanja mjera za oporavak i osnaživanje učenika koji imaju problema u ponašanju, razvoju ili kojih drugih problema s kojima su učitelji/nastavnici i škola upoznati radi jasnoće postupanja u prekršajnim situacijama.

6.4.1. Pedagoške mjere

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta donijelo je koncem kolovoza 2015. novi Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera. Svrha izricanja neke pedagoške mjere je utjecanje na promjenu ponašanja učenika kome je izrečena te primjer za ponašanje drugim učenicima. Pedagoške mjere trebaju potaknuti učenike na odgovorno i pozitivno ponašanje prema obvezama i okruženju. Izriču se prema težini zbog povrede dužnosti, neispunjavanja obveza, nasilničkog i drugih neprihvatljivih ponašanja, a one su opomena, ukor, strogi ukor i preseljenje u drugu školu. U duhu naše Škole konstantno nastojimo djelovati na način da izbjegnemo ponašanja koja su neprihvatljiva. U tome sudjeluju svi članovi odgojno obrazovnog procesa škole na način da djeci svojim primjerom pokazuju koja su to prihvatljiva ponašanja i vrijednosti u skladu s Kristovom pedagogijom. Duh naše škole odiše zajedništvom, kreativnošću, empatijom i tolerancijom koji se provode na nastavi i za vrijeme produženog boravka. Stručan preventivan rad s učenicima umanjuje/uklanja potrebu izricanja pedagoških mjera.

6.5. Vrednovanje

Praćenje odgojnoga ciklusa svakako treba završiti s vrednovanjem. Svaki ozbiljan posao zahtjeva dobru pripremu te razne faze koje se odvijaju unutar određenoga programa i na kraju završava vrednovanjem. U toj stavci iznose se sve faze odgojno-obrazovnog procesa zajedno s ciljevima koje smo postavili na početku te se promatra i ocjenjuje postignuto kako bi sljedeća faza bila još bolja. U odgojno-obrazovnom procesu odgovornost vrednovanja pripada učiteljima koji na ovaj način, isto tako, podučavaju učenike kako da završe neki posao. Kao što učitelj/nastavnik postavlja ciljeve na početku svoga rada tako to treba tražiti i od učenika. Učitelj/nastavnik ima komponente po kojima vrednuje svakog učenika tako i učenik treba dobiti parametre kojima vrednuje učitelja/nastavnika. Na taj način učitelj/nastavnik pokazuje interes prema svom učeniku jer dopušta da on vrednuje način na koji radi. Zato se za takvo vrednovanje pripremaju objektivni čimbenici koje će svaki učenik moći vrednovati.

Naša škola priprema vrednovanja za učenike i nastavnike međusobno te vrednovanje škole od strane roditelja. Svakako da je vrednovanje složena stvar te ne može

biti samo rezultat aritmetičke sredine, zato stručni tim škole u svojoj mjerodavnosti vrednuje proces napredovanja koji svaki učenik ostvari od svoga dolaska u školu do kraja školske godine. Vrednovanja koje rade učitelji, roditelji dobivaju dva puta godišnje (polugodište i kraj godine) zajedno s ocjenama.

6.5.1. Izvještaji na polugodištu i na kraju školske godine

Preporučuje se da katolička škola izradi svoj sustav praćenja svakoga pojedinog učenika kako bi roditelj dobio izvješće ne samo o znanju koje učenik usvaja, nego i o odgojnoj dimenziji koja je jednako važna kao i znanje. Praćenje učenika i na toj razini omogućava cjelovit pristup odgoju jer će i roditelj i razrednik imati cjelovit uvid u sve dimenzije razvoja bitne za praćenje učenika. To se posebno odnosi na predmetnu nastavu gdje je više sudionika u odgojno-obrazovnom radu s učenicima.

6.5.2. Ankete o učiteljima i stručnoj službi

Kako bi učenici naučili vrednovati ono što primaju i od koga primaju, dobro je napraviti jedanput godišnje analizu rada svih zaduženih u odgojno-obrazovnom procesu. Izrada anketa za vrednovanje treba biti prepuštena stručnjacima na tom području (primjerice školskim psiholozima) koji u suradnji s Vijećem odgojno-obrazovne zajednice trebaju definirati parametre važne za vrednovanje. Učenike svakako treba uputiti u važnost i značenje jednog takvog pristupa jer nisu samo učitelji/nastavnici koji ocjenjuju njih nego oni uče i usvajaju kako procjenjivati kvalitetu rada s njima samima. To ih podučava odgovornosti i ozbiljnom pristupu svakom predmetu koji slušaju.

6.6. Suradnja s drugim (katoličkim) školama

Suradnja između katoličkih škola na nad/biskupijskom i nacionalnom planu traži dobro cijele ljudske zajednice. Jača koordinacija i zajednički rad urodit će i obilnijim plodom. Škole su pozvane podijeliti među sobom razna područja istraživanja, priopćavajući jedne drugima svoja otkrića i razvijajući sve inicijative koje mogu doprinijeti većoj suradnji.

Prije svega važnost je stavljena na susrete katoličkih škola na nad/biskupijskoj razini

kako bi se škole jedne nad/biskupije upoznale, izmjenjivale iskustva te si bile međusobna potpora. Susreti mogu biti formativnog, duhovnog ili rekreativnog karaktera, a svrha im je jačanje svijesti pripadnosti mjesnoj crkvi koja je tu da se brine za sve navedeno.

6.6.1. Susreti katoličkih osnovnih i srednjih škola na biskupijskoj razini

Susret djelatnika katoličkih škola Požeške biskupije, koji je u vidu duhovno edukacijskog tipa, odvija se dva puta godišnje: prije početka nastavne godine i nakon zimskog odmora učenika. Susret se odvija u Požegi, a na njemu sudjeluju svi djelatnici četiriju katoličkih škola Požeške biskupije: Katolička osnovna škola u Požegi, Katolička osnovna škola u Virovitici, Katolička gimnazija u Požegi te Katolička klasična gimnazija s pravom javnosti u Virovitici.

6.6.2. Susreti katoličkih škola na državnoj razini

Jednom godišnje održavaju su susreti djelatnika svih Katoličkih škola u Republici Hrvatskoj što je ujedno i trajna formacija spomenutih.

LITERATURA:

1. BENEDETTO XVI, Lettera alla diocesi e alla città di Roma sul compito urgente dell'educazione, Vatican, 21. siječnja 2008.,
http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/it/letters/2008/documents/hf_ben-xvi_let_20080121_educazione.html
2. CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *Il laico testimone cattolico della fede nella scuola*, 1982.
3. CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *La scuola cattolica*, 1977.
4. CONGREGAZIONE PER L'EDUCAZIONE CATTOLICA, *La scuola cattolica alle soglie del terzo millennio*, 1997.
5. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, *Gravissimum educationis*, u: *Dokumenti*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980.
6. HBK, *Odredbe o katoličkim osnovnim i srednjim školama*, Zagreb, 2013.
7. KONGREGACIJA ZA KATOLIČKI ODGOJ, *Vjerska dimenzija odgoja u katoličkoj školi*, *Kršćanska sadašnjost*, Zagreb, 1989.
8. UFFICIO NAZIONALE PER L'EDUCAZIONE, LA SCUOLA E L'UNIVERSITA, *Essere insegnanti di scuola cattolica*, *Orientamenti operativi*, Roma, 2008.
9. ZAKONIK KANONSKOG PRAVA: proglašen vlašću pape Ivana Pavla II.: s izvorima, Glas Koncila, Zagreb, 1996.